

Olgu Temelli Değerlendirme (OTD)

Öğrenci Rehberi

**Siirt Üniversitesi
Tıp Eğitimi Öğrenci Kurulu (TEÖK)**

OLGU TEMELLİ DEĞERLENDİRME NEDİR?

Tıp fakültelerinde eğitim modelinin evrimi, günümüzde artan bilgi yoğunluğu ile daha da belirgin hale gelmiştir. Bu noktada, olgu temelli eğitim, tıp öğrencilerine sadece bilgi aktarmakla kalmayıp aynı zamanda bu bilgiyi pratiğe dönüştürme becerisi kazandırmada kritik bir rol oynamaktadır. Olgu temelli eğitim, birden fazla oturumdan oluşan ve öğrencilere mümkünse gerçek vakalar ya da simüle vakalar üzerinden öğrenme fırsatı sunan bir yöntemdir. Bu yaklaşım, öğrencilere klinik düşünme, problemleri çözme, iletişim becerilerini geliştirme ve takım çalışması gibi kritik yetileri kazandırır.

Geleneksel tıp eğitimi, öğrencilere genellikle bilgileri teorik bir şekilde sunar ve bu nedenle öğrencilerin klinik bağlamda öğrendiklerini nasıl uygulanacağını anlamaları zor olabilir. Olgu temelli eğitim, bu eksikliği giderecek şekilde tasarlanmıştır. Tıp fakültelerinde, öğrencilere teorik derslerin yanı sıra gerçek hayattan alınan olgular üzerinden öğrenme imkânı sunarak, öğrencilerin daha derinlemesine öğrenmesini sağlar.

OTURUMLAR HALİNDE OLGU TEMELLİ DEĞERLENDİRME UYGULAMASI

OTD oturumlarında öğrencilerden bir semptom veya semptom grubu ile hekime başvuran hasta-olgu senaryosu üzerinden anamnezden tanıya kadar olguyu çözümlenmeleri istenmektedir. Bu süreçte öğrenciler yönetici eğitmenin isteğine göre mümkünse olguyu 10 kişilik gruplar halinde oturumlar içinde tartışırlar. Her gruba farklı olgular verilebilir. Oturum sayısı yönetici eğitmenin getirdiği olguya göre değişmektedir.

İlk oturumda olgu ile alakalı, sanki polikliniğe ilk kez gelen bir hasta gibi, sadece belli bilgilerin yer aldığı oturum kâğıtları verilir. Bu oturumda gruplara bölünen öğrencilerden poliklinikte hastayı karşılayan bir hekim gibi hastanın geliş semptomları üzerinden sorgulama yapmaları beklenmektedir. Bu sorgulamayı yaparken öğrencilerin aynı zamanda ön tanıları yavaş yavaş oluşturup sorularını ona göre özelleştirmeleri beklenmektedir. İlk oturum kağıdını yukarıda belirtilen bilgilerle doldurduktan sonra kâğıt yönetici eğitmene verilir ve bir sonraki oturum beklenir.

İkinci oturumda olgu ile ilgili eşlik eden semptomları ve yakın medikal geçmişi hakkında yeni bilgiler verilir. Verilen bilgiler ışığında semptomları detaylandırmaları ve ön tanıları ile bunu oturum kâğıdına aktarmaları beklenir. Verilen semptomları da göz önüne alarak fizik muayenede ne yapmalı ve ne beklenmeli gibi sorulara da cevaplar aranır ve oturum kâğıdına ön tanımlarla birlikte beklenen fizik muayene bulgularının da yazılması istenir.

Üçüncü oturumda olgunun fizik muayene bulguları ve eşlik eden diğer semptomları belirtilir. Bu aşamada artık öğrencilerden oluşan ön tanılarına yönelik laboratuvar testleri istenmesi beklenir. Ön tanımlar netleşir, bir kısmı elenir ve yeni ön tanımlar eklenir. Bu şekilde hangi tetkiklerin istenmesi gerektiği konuşulmalıdır. Burada amaç geleceğin hekimlerinin ezberci düşünce anlayışından kurtulup neyi neden istediğini bilerek hareket etme yeteneğinin kazandırılmasıdır. Oturum kâğıdına ön tanımlar ile istenen tetkikler yazılır ve yönetici eğitmene verilir. Bir sonraki oturum beklenir.

Dördüncü oturumda olgunun tetkik sonuçları verilir. Yeni edinilen bu bilgilere göre, öğrencilerden artık ön tanımların derinleştirilmesi ve ön tanımlarla ters düşmeyecek şekilde görüntüleme istemi yapmalı beklenmektedir. Böylelikle rutinde kullanılan ancak teorik eğitimde pek de ön planda düşünülmeyen ileri ve/ veya basit görüntüleme tetkikleri akla gelir hale getirilir. İstenen tetkikler ve derinleştirilen ön tanımlar oturum kâğıdına yazılır ve yönetici eğitmene teslim edilir. Sonraki oturum beklenmeye başlanır.

Beşinci oturumda istenen görüntüleme tetkikleri ile ilgili olguya ait bilgiler gelir. Bu nokta öğrencilerden artık ön tanı kısmından ayırıcı tanı kısmına geçiş yapmaları beklenir. Ayırıcı tanılar oluşmalı ve neden, hangi bulgular ışığında, bu tanılara varıldığı açıklanmalıdır. Oturum kâğıdı bu şekilde doldurulup eğitime verilir. Ve son oturuma böylelikle geçiş yapılmış olunur.

Altıncı oturumda olgunun tanısı konulur. Bu tanıya yönelik tedavi planı yapılması beklenir. Bu aşamada öğrenciler sanki bir pratisyen hekimmiş gibi tedavi planı belirler ve bir üst merkeze sevk isteyebilir. Son oturum kâğıdı da bu şekilde doldurulmuş olunur. Kâğıt yönetici eğitime verilir. Artık olguları ilk oturumdan son oturuma kadar eğitimle birlikte tartışılır. Böylelikle öğrenciler eğitmenin de bakış açısından faydalanmış olurlar ve bir geri bildirim almış olurlar.

OTD'DE PUANLAMA

Olgu temelli eğitim klinik anlamda bir bakış açısı kazandırmayı amaçlayan öğrenci temelli bir eğitim modelidir. Bu aşamada öğrencileri grup konuşmasına yöreklendirmek, aktif katılıma motive etmek zor olabilir. Bu sebeple OTD'lerin her staj içinde farklı oranlarda staj notuna etkisi bulunmaktadır. Bu puanlama oturumları sonunda yapılan küçük bir yazılı sınavına veya oturumlara aktif katılım ile ilişkili eğiticinin kanaatine göre hesaplanabilir. Bazen eğitici her ikisinin ortalamasını alarak da puan verebilir.

OTD SONUCU ELDE EDİNİLMESİ GEREKİLEN KAZANIMLAR NELERDİR?

Olgu Temelli Değerlendirme anlaşılacağı üzere teorik ile klinik arasında köprü kurmayı amaçlayan bir öğrenim şeklidir. Yapılan oturumlarda öğrenci gruplarından adeta hastayı karşılayan bir hekim gibi, temel tıbbi beceriler olan; anamnez alma, fizik muayene, laboratuvar istemi yapabilme, görüntü istemi yapabilme, tanıya gitme ve tedavi planlama aşamalarını tamamlamaları beklenmektedir.

Bu hali ile hasta yönetimi ve yönlendirmesini, ekip çalışmasını ve buna bağlı iletişim becerilerini güçlendirmeyi, teorik bilginin klinik yansımalarını kazandırmayı hedefler. Öğrenciler OTD boyunca aktif katılım sağlayarak bir hekim gibi tanı koyma sürecinin keyfine varırlar. Böylelikle OTD'ler mesleki bağlılığın temelini oluşturur. Bu açıdan kazanımlar geniş kapsamda yukarıda belirtildiği gibi olsa da aynı zamanda öğrencinin kişisel azmine göre de değişiklik gösterir. Sonuç olarak tıp fakültelerinde olgu temelli eğitim, öğrencilere sadece teorik bilgi aktarmakla sınırlı kalmayıp aynı zamanda bu bilgiyi pratiğe dönüştürme becerisi kazandırarak, geleceğin sağlık profesyonellerini daha donanımlı hale getirmektedir. Bu eğitim modeli, öğrencileri gerçek dünya klinik senaryolarıyla buluşturarak, onlara daha derinlemesine ve uygulanabilir bir öğrenme deneyimi sunar.